

Жаргон “клерофашизма”

Пише: Слободан Владушић
среда, 27 октобар 2010 08:00

Направимо за почетак један од безброј могућих експеримената: када бих хипотетички на овом месту затражио од РТС-а да недељом, у термину од 11 часова, на свом другом програму, преноси православну литургију уместо емисије Знање имање, то би за дежурне тзв. “проевропске” *watchdog*-ове било довољно да ме прогласе “клерофашистом”. Сходно томе, када би неким случајем РТС на тако нешто пристао, свакако би и јавни сервис био означен као “клерофашистичка” телевизија, при чему би то значило да је и Србија “клерофашистичка” земља. Свакако да би се потом нашао и неко ко би подвикнуо да се “не може тако у Европу” и да нас “Европа никада неће примити у своја недра док у Србији постоје такви” итд, итд, итд.

Међутим у Европу се ипак може ако у 11 часова преносите емисију религиозне садржине: тако ће ХРТ преносити мисно славље које ће предводити влч. Стјепан Барић, жупник у Дубранцу (24.10. 2010. године ХРТ 2).

Сходно претходно изнесеним премисама, ми дакле, треба да закључимо како је Хрватска “клерофашистичка” држава, па да је према томе још даље од ЕУ него Србија. Како ствари стоје управо обртно, може се закључити само то да је и ЕУ “клерофашистичка” супердржава, а како ЕУ “нема алтернативу”, онда би ме управо они, који би ми замерали на “клерофашизму”, одвајали, а не приближавали ЕУ, јер би “клерофашизам” био присутан и у ЕУ.

Овај пример само наговештава колико је бесмислена реторика “клерофашизма” у Србији. Наиме, он показује да синтагма “клерофашизам” заједно са обликом “фашизам” представља један пуки бодријаровски симулакрум: клерофашизам је језички знак који крије да иза њих нема апсолутно ничега.

У ЕУ постоје земље у којима је црква довољно моћна да законским путем забрани абортус, а постоје и земље у којима се дижу споменици есесовцима, док на таласу

страха од странаца, партије тзв. “десне провинијенције” у великом броју земаља стижу на власт или пак објављују неуспех мултикултуралног друштва. Нико тамо, међутим, такве феномене не назива “клерофашизмом”. У целој Европи “клерофашизам” постоји само у Србији у којој нико не диже споменике есесовцима и у којој је црква тешко да има утицај какав рецимо, има у балтичким земљама, Пољској, Португалу, Ирској, Словенији...

Синтагма “клерофашизам” односно “фашизам” данас у Србији спада у жаргон. Адорно показује да је карактер жаргона потпуно формалан, односно, да се у жаргону даје предност вредности речи, прижељкиваном утиску који та реч производи, а не њеном значењу

Синтагма “клерофашизам” односно “фашизам” данас у Србији спада у жаргон. Адорно показује да је карактер жаргона потпуно формалан, односно, да се у жаргону даје предност вредности речи, прижељкиваном утиску који та реч производи, а не њеном значењу. [1] Уз помоћ овог “клерофашистичког” жаргона износи се, дакле, вредносни суд, а да истовремено сама реч не означава апсолутно ништа. Теоретски, свако у Србији може бити жигосан као “клерофашиста”, и то уопште не зависи од тога шта тај неко чини или тврди.

Како је реторика “клерофашизма” у Србији не може да се наслони на неки реалан феномен, то у овој земљи влада непрекидна појава за “клерофашистима” који би ову реторику конкретизовали и реализовали. Слично средњевековним духовним драмама на народном језику (тзв. мистеријама) које су тематизовале сцене из живота Христа и светаца, тако се у Србији организују *политичке мистерије*, односно позоришне представе које треба да докажу постојање “клерофашиста”, исто онако као што су духовне драме имале за циљ да оспоље хришћанство. Маршеви/приредбе “антифашиста” тако се обавезно прекидају нападима “фашиста” чиме и једни и други испуњавају свој домаћи задатак: “антифашисти” добијају доказ да је Србија “фашистичка” замља, те да су они, је ли, “морални горостаси”, а тзв. “фашисти” испуњавају своје патогене егзибиционистичке циљеве. Тако присуствујемо једном парадоксу који све објашњава: тзв. “фашисти”, попут оног тзв. “новосадског Фирера” добијају незапамћену медијску подршку од тзв. “антифашистичких” медија да би се у име борбе против такве је ли, “очигледне” “фашизације” Србије као “фашисти” жигосали они људи и они медији који са егзибиционистима попут тзв. “НС Фирера” никакве везе.

Нажалост, таквих ће *политичких мистерија* у Србији бити још: свака егзибиционистичка будала која није прошла конкурс за Великог брата, треба само да се завије у нацистичку

заставу и понесе било какву православну икону, и тако ће постати медијска чињеница, важан елемент у јавном животу, симптом “фашизације” Србије, “доказ”, непобитан јасно, а какав би био, да је православље = фашизам, да је сваки православни верник у Србији нациста итд, итд, тачније тзв. “доказ” који треба да укине историјску истину о ужасном фашистичком бомбардовању Београда, 6. априла – толико о теми блискости између српског националног и културног идентитета и фашизма.

Јасно, уколико број таквих ментално оболелих егзибициониста не буде довољан, прећутно ће се запослити манекени и манекенке “клерофашизма” којима ће у опису радног места писати да с времена на време, треба да прошетају свој клерофашистички *outfit*, јасно праћени камерама тзв. “независних” тв кућа.

Чему, на крају крајева, служи овај “клерофашистички” жаргон, ова “клерофашистичка” реторика? Најпре, да уплаши грађане Србије. Исто онако као што подсвесно сећање на бомбардовање 1999. године, паралише мозгове људи, јер их страх да се тако нешто не понови наводи на потпуно ирационалне рационализације, тако у сфери јавности жаргон “клерофашизма” јача свесне страхове појединаца. Јасно је да се у атмосфери страха маневарски простор центара моћи шири до у недоглед. Тако се у сенци реторике клерофашизма центри моћи могу обрачунати са СВАКИМ алтернативним мишљењем, будући да се ознака “клерофашиста” у Србији нема суштински никакво значење: рецимо, и сајт на коме се налази овај текст (НСПМ) је жигосан као “фашистички” сајт.

Свака егзибиционистичка будала која није прошла конкурс за Великог брата треба само да се завије у нацистичку заставу и понесе било какву православну икону, и тако ће постати медијска чињеница, важан елемент у јавном животу, симптом “фашизације” Србије...

Тако долазимо до још једне последице овог жаргона: помоћу реторике клерофашизма обесхрабрује се јавна расправа о кључним питањима ове државе: питање наталитета, културног и националног идентитета, питање формулисање националних интереса. Наиме, како жаргон “клерофашизма” прећутно постулира став да је Србија “фашистичка” земља онда свака идеја, свака забринутост за судбину државе, без обзира на чињеницу што се наслања на врло егзактне чињенице (одлив мозгова, пад наталитета, итд..) постају повод за оптужбу за “фашизам”, будући да бригу за опстанак државе које је “фашистичка” може да покаже само “фашиста”, односно “фашисткиња”.

На тај начин се код грађана охрабрује дистанцираност од јавних послова и судбине државе, или речено речником старих Грка, грађани се охрабрују да буду идиоти. Консеквенце су већ присутне у Србији: један део грађанства живи у стању перманентне депресије што је реакција на уграђену свест да је друштвена ситуација непромењива (“Лако ноћ Србијо”, и остали гестови резигнације) док други примењује најогавније методе пацовског тзв. “сналажења” које укључују у себе најниже политичко профитерство, и разуме се, отвореност за корупцију. Обе ове конеквенце су у Србији очигледне, па ако реторика “фашизма” није њихов једини узрок, она им несумњиво иде на руку. Другим речима, уз жаргон “фашизма” не може се искоренити ни корупција нити се у грађане може удахнути енергија и полет који су неопходни за консолидацију и развој Србије.

Сада постаје очигледно да жаргон “фашизма” није просто изражавање једног политичког става. Групе, институције и појединци који га упражњавају уопште њиме не изражавају своје политичко мишљење у оквиру једне политичке расправе

Сада постаје очигледно да жаргон “фашизма” није просто изражавање једног политичког става. Групе, институције и појединци који га упражњавају уопште њиме не изражавају своје политичко мишљење у оквиру једне политичке расправе. Напротив, они тиме укидају могућност било какве политичке расправе, па самим тим и демократско право сваког човека да се изрази своје политичко мишљење, а да при том не трпи репресију. Жигосући свако другачије мишљење као “фашистичко” (односно недозвољено) у Србији се у име такозване “демократије”, гуши реална и збиљска демократија. Ако је пак реторика “фашизма” заиста израз некаквог политичког мишљења, онда је, плашим се, то управо фашистичко мишљење, које се никада неће представити тако, да би непрекидно могло да остане такво.

Најзад: шта учинити против овог жаргона “фашизма”? Не треба реаговати насилно. Уместо тога, треба послушати Кантов савет који на почетку свог *Одговора на питање “Шта је просвећеност?”*

тражи од својих читаоца да се
усуде

да сами просуђују. Кант тражи да се усудимо, односно да будемо довољно храбри да користимо властити разум. То је прво што треба учинити против жаргона “фашизма”, будући да он своју убедљивост не темељи на аргументима, већ на страху који изазива. Стога, сам покушај његовог разумевања јесте и чин ослобађања од њега: за оне који још увек верују у њега, не може се рећи да су глупи, већ уплашени.

Жаргон “клерофашизма”

Пише: Слободан Владушић
среда, 27 октобар 2010 08:00

Нажалост, пред погледом историје, то је слаба утеха: она нема милости ни према глупима, ни прама уплашенима.

---

[1] “Одлука о томе што јесте, а што није жаргон овиси о томе да ли је реч написана у модулацији у којој звучи трансцедентно свом властитом значењу, о томе јесу ли речи нагомилане на штету става, суда, мишљена. На темељу тога био би карактер жаргона посве формалан. Он се брине о томе да се оно што се прижељкује у великој мјери осјети и прихвати изношењем ријечи без обзира на њихов садржај.” Theodor Adorno, *Жаргон аутентичности*, прев. Давор Родин, Нолит, Београд, 1978, 56.